

Modest Cuixart, creador indispensable

L'artista Modest Cuixart va morir a Palafrugell el 31 d'octubre de 2007. La seva darrera presència pública va ser a la Fundació Vila Casas de Palafrugell, a final de setembre, en la inauguració d'«El desig de la forma», la darrera de les seves exposicions antològiques. Ja feia dies, però, que no es restablia d'una caiguda domèstica, i molts més dies i setmanes que l'estat d'ànim i la salut el privaven de pintar i dibuixar.

És impossible resumir amb exactitud la seva evolució estilística des que va fundar el grup Dau al Set; tothom coincideix que va ser la palanca més efectiva per desllorigar el ranci art franquista aplicant el deix subtil del llenguatge surrealista que, amb moltíssimes dificultats, els va arribar des del temps de la segona república i, a les palpentes, intuir i confabular amb Paul Klee o Joan Miró els espais del misteri i de l'imaginari. Des de la meitat dels anys 50 fins a la meitat dels 60, un pas portentós, profund, elegantíssim: l'informalisme, l'art brut, expressiu i contundent, colors pels colors, gruixos i textures violentes, materials contradictoris i taumatúrgics, universos nous. Reconeixement mundial i exclaustació definitiva dels ambients franquistes. Després, un potent i fructuós xoc entre la dicció cal·ligràfica cuixartiana, inigualable en ofici i presència, *versus* les belles càrregues de contingut eròtic, immersió en els

misteris de la creació, dels sentits, de la procreació, de la creixença –potser Cuixart ens ha mostrat els enzims primigenis, fetals, de la creació–, obres des de la mirada d'un forense d'ànimes vives i de mons propis entre el silenci i la troballa. Inimitable.

Després, el Cuixart de Palafrugell, el de la Costa Brava: molt treball i moltes peces menors, algunes de decoratives, altres de més suggeridores, amb una patina d'un cert regust decadent i amable, de primmirats banys de barroquisme; molts cartells, moltes obres en restaurants i locals empordanesos. Són els anys de la popularitat, del Cuixart més assequible que s'allunya dels grans circuits de l'art, guiats per mànagers ineptes.

A la darrera etapa, de final dels 80 fins a la seva mort, flueix el pintor d'excel·lent factura, poètic, embadalit pels misteris de la natura, reivindicant-se i reivindicant, sempre a contracorrent, les noves inicia-

Modest Cuixart (Barcelona 1925 - Palafrugell 2007).

tives de les arts, i malparlant sovint de la poca profunditat, moltes vegades propera a l'acudit, de les tecnologies artístiques actuals.

Cuixart ha estat un creador indispensable, estranyament inconformista i poc sectari, creador de signes, alfabet i mirades, apassionat pels cossos i pels mis-

teris de la vida, engendrador de complicitats, fanàtic de la comunicació, dels gestos, músic dels pinzells, generós amb els amics, mag del color i de la tenebra, tendre i egoista. Demiürg.

Descansa en pau; ja ets cendra.

Sebastià Goday

El Consell de la Dona, per primer cop a Girona

Unes 130 representants d'associacions d'arreu de Catalunya van participar el dissabte 10 de novembre de 2007 en el Consell Nacional de Dones de Catalunya (CNDC), celebrat a l'Auditori - Palau de Congressos de Girona. Aquest Consell és un òrgan participatiu i consultiu de l'Institut Català de les Dones, organisme adscrit al Departament d'Acció Social i Ciutadania.

L'acte va estar encapçalat per Marta Selva, presidenta del Consell de la Dona, que va mostrar la seva satisfacció pel desenvolupament de la trobada: «Ha estat molt positiva, amb molt d'intercanvi d'opinions i sobretot d'estratègies». El plenari, que per

primer cop se celebrava a Girona, va debatre diferents qüestions relacionades amb la dona, i va ratificar l'entrada al Consell de 22 associacions més, amb la qual cosa ja sumen un total de 303. Amb tot, Girona és la demarcació amb menys nombre

d'associacions, ja que en té dinou, mentre que Tarragona en té quaranta-tres, a Lleida n'hi ha trenta-sis, a les Terres de l'Ebre són vint-i-dues i a Barcelona, cent vuitanta-dues.

L'acte de Girona va servir per fer una valoració de les actuacions dels diferents grups de treball i dels compromisos del Govern sobre el Pla d'acció i desenvolupament de les

polítiques de gènere (2005-2007). Marta Selva va remarcar la necessitat de «fer més sovint trobades com aquesta» per tal de donar «visibilitat» a les accions del teixit associatiu femení. Un dels temes més debatuts en aquest plenari va ser la necessitat de fomentar els espais comuns per a dones immigrades, amb les quals es va proposar l'objectiu de «teixir més

punts». També es va parlar molt sobre la conciliació de la vida familiar i laboral i la coresponsabilitat de les parelles. En aquest sentit, Marta Selva va incidir en la proposta de fomentar els anomenats «bancs dels temps», uns espais d'intercanvi adreçats a les dones.

Els grups de treball del CNDC aprofundeixen en temes específics relacionats amb les polítiques de

dones, i realitzen dictàmens i propostes d'actuació específiques en aquest àmbit. Actualment hi ha formats set grups de treball, cinc dels quals centren la seva tasca en les polítiques del Pla de Govern. Els altres dos fan el seguiment de la Llei de dependència i dels projectes en favor de les dones grans.

El CNDC també disposa de la participació de

Feliços cent anys d'una tria

Per commemorar una trajectòria civilitzadora i transcendental per a Girona com ho fou la de Rafael Masó qualsevol data és bona, fins i tot el centenari de la seva professionalització com a arquitecte, una data tan rodona i arbitrària com qualsevol altra. Però per als gironins el 1906 és un any definitiu, perquè és el de la seva opció per Girona, davant del dubte, ara ja secular, de plantar o no despatx a Barcelona. Fa cent anys que Masó ens va triar: celebrem així la voluntat d'un amor, per damunt de l'atzar d'un naixement.

L'entesa institucional ha possibilitat que l'Any Masó presentés una agenda atapeïda des del 6 de setembre de l'any passat fins al setembre d'enguany, amb tot de serrells que encara pengen, i amb una coordinació que ha donat bons fruits, per exemple, en la successió d'exposicions. Les dues capdavanteres, «Rafael Masó i Valentí, arquitecte», a la Sala Girona de la Fundació La Caixa, i «Rafael Masó, ciutadà de Girona», al Museu d'Història de la Ciutat, es complementaven informant de l'obra i de la trajectòria vital de l'arquitecte, respectivament. De la primera cal ressaltar-ne la recerca de la producció masoniana menys difosa i en absolut secundària, com Raïmat, Can Grau o la Casa Vinyes Miralpeix; de la segona, el sagrari íntim d'objectes i cartes que anaven perfilant els cercles concèntrics de la família, la casa, la ciutat, les arts, les lletres i la política, a partir dels quals Masó va articular la seva vida. D'altra banda, concebuda com una mostra itinerant pels nombrosos municipis gironins on Masó hi té obra, «Geografia de Masó» fou la mostra encarregada de l'apostolat, presentant la geografia física i humana de l'artista, mentre d'altres exposicions s'ocupaven de la seva relació amb la fotografia o radiografiaven l'estat de conservació de les seves obres. Si al Museu d'Art «Artistes-Masó-Artesans» incidia en els seus col·laboradors, a la Casa de la Punxa s'estudiava un cas concret dins aquestes relacions.

Tant dels catàlegs d'aquestes exposicions com de l'altra bibliografia que ha anat apareixent o apareixerà en breu –el dossier d'aquesta mateixa *Revista*, l'epistolari dels germans Coromina o el del mateix Masó, la reedició dels seus poemes, etc.–, com també dels cursos i xerrades impartits al llarg d'aquest any, en resultarà d'ara endavant un Masó més polièdric i menys idealitzat, encara que algú, potser, preferiria deixar-ho en un coneixement més parcial i mitificable. Després d'aquesta pulsio analítica caldria un nou moviment de síntesi, i és llàstima que hi hagin renunciat els estudiosos més autoritzats, Tarrús i Comadira, que han convertit la reedició de la seva obra de referència en una mera reducció irrellevant. Resta, doncs, més d'una tesi doctoral pendent.

De les crítiques i polèmiques hagudes, caldria obviar les que són fruit del ressentiment per centrar-se en els arguments que poden comptar en aquest balanç. Una de les que es mereix comentari és la projecció exterior de Masó a partir d'aquesta commemoració. Atès l'estat de la Casa Cases a Sant Feliu de Guíxols, la incertesa pel futur de la fàbrica bisbalenca de la Coromina o la restauració que no arriba del mur del cementiri de Girona, mai no és prou el reconeixement en clau interna de l'arquitecte. Però l'exposició al Palau Moja de Barcelona o el seu catàleg sistemàtic disponible al web de la demarcació gironina del Col·legi d'Arquitectes han posat les bases per exportar Masó en el context català i internacional –això sí, caldria una aposta pel plurilingüisme a l'hora de globalitzar-lo a la xarxa–. Tota una empresa per al futur centre d'estudis que serà possible gràcies a la cessió dels familiars a l'Ajuntament de Girona de la casa natal de l'arquitecte, en un acord generós que ha marcat, feliçment i fora de programa, el desenvolupament de l'Any Masó.

Josep Pujol i Coll

les assemblees territorials de dones de Catalunya (ATDC), que sorgeixen de la voluntat de plantejar la participació tenint en compte la diversitat territorial i fer possible que els grups i entitats de dones de tot Catalunya tinguin l'oportunitat de conèixer,

proposar i intercanviar experiències entre elles i l'Institut Català de les Dones. Actualment hi ha constituïdes les ATDC de l'Alt Pirineu i Aran, Girona, Tarragona, Terres de l'Ebre i Lleida.

Natàlia Iglesias

Deu anys, deu propostes d'intervenció en el paisatge

La delegació del Col·legi d'Arquitectes de Girona a la Garrotxa i el Ripollès va celebrar el 2007 deu anys d'existència, i per aquest motiu va organitzar un seguit d'actes dels quals cal destacar un cicle de deu propostes que va tenir lloc del juny al desembre.

La delegació a Olot del col·legi professional ha estat sovint, durant aquest deu anys, un centre d'activitats culturals diverses. Seguint en aquesta línia i per commemorar el seu aniversari, van idear un cicle de deu intervencions en el territori i en el paisatge que s'han realitzat al llarg dels darrers set mesos de l'any. Es van escollir llocs d'interès natural o monumental dins l'àmbit territorial de la delegació i diferents propostes sense relació entre elles, unes d'un caràcter molt efímer al costat d'altres d'una permanència més llarga, però en tots els casos intervencions puntuals i comissariades per diversos arquitectes vinculats amb la delegació.

El primer acte va ser una vetllada musical als jardins de la Vila Vella d'Olot,

titulat «Ombres antigues», a càrrec de la cantant Priscilla Hernández. La va seguir una intervenció en què es van utilitzar les bales de palla resultants de la sega dels camps en diversos municipis de la vall del Fluvià; es titulava «Les fites del temps» i consistí a aixecar unes torres amb bales emulant les torres de guaita situades en les muntanyes de la zona. «Evanescència 21» volia posar de manifest la diferència entre el llenguatge medieval i l'actual amb la recreació eclèctica de la història a base de materials fets els nostres dies, tot plegat en un entorn tan apropiat com la plaça Major de Santa Pau. Una grua situada a la plaça Major d'Olot enlairava l'espectador per fer un recorregut visual i inèdit de

Les intervencions efímeres es van alternar amb altres de més duradores.

la ciutat a «Globulització». A «Efecte real: Mutacions» es proposava una reflexió inserint un camp de blat de moro en l'antiga sitja monumental de la zona firal d'Olot. Sota el viaducte de l'autovia de Castellfollit de la Roca, difícilment a la vista dels conductors, es deixava que l'espectador participés en «La dimensió desconeguda» i en fes una visita amb ulls crítics per valorar-ne les qualitats, tot fent referència a altres edificis de la comarca. A través d'un concurs de dibuix titulat «Dibuixa l'arquitectura» es volia conèixer la percepció que tenen de l'arquitectura els joves de tercer i quart d'ESO dels centres d'ensenyament de les dues comarques. El pont medieval de Besalú va ser l'espai escollit per a «Jugant amb l'arquitectura», on es mostrava la construcció simplificada de la seva torre central utilitzant les formes geomè-

triques bàsiques dels jocs infantils. La penúltima intervenció, titulada «Encerclant l'espai», va tenir lloc a la plaça del monestir de Ripoll, entorn escollit per mostrar cinc percepcions diferents a través d'un mateix espai físic. Va finalitzar el cicle la projecció d'uns documentals d'entrevistes on es palesava fins a quin punt la memòria selecciona aquelles sensacions relacionades amb l'espai.

Cada vegada és més freqüent trobar-se amb noves formes de celebrar aniversaris, com en aquest cas, tot fent pedagogia d'altres manifestacions artístiques. Tot aquest material es va enregistrar en el seu moment per tal de deixar-ne constància, una bona font d'informació per seguir el procés i desenvolupament de les deu propostes.

Joan Sala